

Om konstverken i ÄGD på Hembygdsgården Lerkrogen

Undersökande frågeställningar kring identitet har länge varit ett tema i samtidskonsten. Kanske det allra vanligaste. Det är inte förvånande med tanke på de politiska och teknologiska omvälvningar som vårt samhälle går igenom. En tid av snabba förändringar väcker naturligt funderingar på hur vi som individer påverkas. Variationen i angreppssätt och gestaltningar av temat tycks närmast outsinlig. Identitet och hembygd är två angränsande begrepp med många beröringspunkter, men trots detta är utställningar av samtida konst på hembygdsgårdar mycket ovanliga. Därför är initiativet som ÄGD tagit mer än välkommet.

Om identiteten ligger på en individuell nivå, så rör sig hembygd som begrepp mer kring våra kollektiva föreställningar om arv och minne. Ordet hembygd har en nationell klang, som länge utnyttjats av främlingsfientliga grupper och partier. Därför uppfattas ofta kopplingen mellan identitet och hembygd som negativt laddad. Men båda representerar erfarenheter som vi bär med oss sedan barnsben. Vi har alla anknytningar till en plats och till traditionerna där. Oavsett varifrån vi kommer, och vilket land vi än flyttar till.

Konstnärerna som bjudits in till ÄGD arbetar med symboler och berättelser. De använder bilder som vi kan känna igen, men ställer samman dem på nya sätt. Utställningen innehåller verk gjorda i olika tekniker; som skulptur, teckning, video och händelsebaserad konst. Verken placeras under en dryg veckas tid ut i Hembygdsgården Lerkrogens befintliga miljö. Här finns redan en mängd konstverk och andra föremål, och kombinationen av de existerande objekten och de tillfälliga gästerna skapar intressanta möten och krocker.

Karin Häll låter i *Kyrkbyn* ett tjugotal små modeller av svenska landsortskyrkor mötas på ett bord. Kyrkorna tycks ha sökt sig samman, i stilla samspråk med varandra. När vi betraktar dem så här ovanifrån avväpnas kyrkans roll som institution, samtidigt som modellerna framstår som i ett isolerat reservat. Med en liknande poetisk ton återkallar Mari Kretz äldre tiders bilder i sina teckningar och collage. Hon blandar bitar klippta ur böcker från 1800-talets mitt med galopperande hästar och svenska flaggor. Titlarna *Vi red till döden eller Förlusten* och *På morgonen efter galopperade vi i vindarna Vi frös in i mergen* tycks anspela på ärofyllda berättelser och tryck från i det gamla bondesamhället. Vad säger oss dessa historier idag?

Christian Partos *3D-flagga* använder vår nationella symbol på ett slagkraftigt sätt. Den svenska flaggan filtreras genom ett galler av svarta remsor. En förutsättning för att vi alla ska se den blågula bilden. Som betraktare står vi på avstånd och tittar in på en filmad flagga som egentligen är ganska grådaskig. Genom en fysisk närhet mellan Partos verk och Oscar Laras video *Home*, som projiceras mot träden utanför huset, blir frågan om vem vi tillåter att komma in i vår gemenskap akut.

Människorna i Oscar Laras video avporträtteras i närbild, med blicken riktad rakt mot oss. Bakgrunden till filmen, som gjordes i Patagonien i Argentina, är en pågående konflikt mellan lokalbefolkningen och arbetarna i en nationalpark. De boende utnyttjades grovt under

byggandet, där till och med mord förekom. Ögonens tysta vittnesbörd bär på nedärvda erfarenheter av exploatering.

Christina Göthesson, som tillsammans med Anna Stina Erlandsson är initiativtagare till ÄGD, har målat ”JAG ÄR HÄR!” på en husvägg. I filmen ser vi hur vattnet dunstar, och hon bjuder in oss att teckna vår berättelse på ytan där filmen projiceras. Vattnets skarpa avtryck markerar vår närvaro för en stund, innan alla spår upplöses i intet. Tidens gång är tydlig även i Anna Stina Erlandssons boxar med hängande pendelverk. Men vilken tid mäter de egentligen? Varje pendel har sin egen individuella takt och markerar vår inre rytm. Hur skiljer sig min upplevelse av detta ögonblick från din? Och varför?

Både Linda Shamma Östrand och Makode Linde använder sig av hybrider i sin konst. Som den färgade glasmosaik från Främre Orienten som Shamma Östrand nu applicerat på ett av fönstren i Lerkrogen. Mosaiken följer ett regelbundet mönster men utan att helt upprepa sig. Den ger en bild av hur individens omständigheter alltid påverkas av tradition och ursprung. Hur mycket plats för förändring finns i våra livsmönster?

Makode Lindes golvmopp *Dustin* är en provocerande fräck symbol som pekar på vem som städar vårt Sverige. Genom att montera rastafälator på kvasten avslöjar Linde en slags vardagsrasism som finns i botten på det svenska samhället. Hans svarta bilder synliggör strukturer som får vi annars inte skulle lägga särskilt mycket kraft på att reflektera över.

Om du tar med dig väskan som står vid trappan och går upp på vinden träffar du Barkman Bark (även känd som Åsa Elieson). Han sitter där uppe och sorterar sitt arkiv och reflekterar över hur grodor kan återupplivas när de varit nedkylda. Liksom hus kan sättas samman igen efter att ha varit nedplockade, ungefär som i fallet med bygdegården Lerkrogen. Vad som händer uppe på vinden beror delvis på dig, och delvis på Barkman. Eliesons verk bygger på ditt aktiva deltagande, här och nu. Du kommer att bära med dig det i minnet.

Under PO Hagströms avlånga bild ligger en trave papper, där berättelsen *I ravinen* är tryckt. Ju fler papper som plockas bort från högen, desto svagare syns texten. Minnet av innehållet försvinner, kvar finns endast tomma blad. Och bilden ovanför, där skogens trädtoppar avtecknar sig mot solnedgången. Den kunde väcka välbekanta associationer av en skön skogspromenad, men dessa skjuts undan genom närvaron av ett fasansfullt vidunder som ruvar i mörkret. Om detta monster, och om hur vi trots allt försöker gå vidare, kan du läsa i berättelsen. Ta med dig ett papper!

Magnus Bons